

Борщ С. В.,
*Учитель математики і інформатики,
Новопразький навчально-виховний комплекс
Олександрійської районної ради
Кіровоградської області*

Бугайова Н.А.,
*Учитель української мови і літератури,
Новопразький навчально-виховний комплекс
Олександрійської районної ради
Кіровоградської області*

СУЧАСНИЙ УЧЕНЬ – СУЧАСНИЙ УЧИТЕЛЬ. ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНО- ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ

Сучасному суспільству потрібна компетентна особистість, здатна брати активну участь у розвитку економіки, науки, культури. Тому сьогодні у шкільній освіті на перший план висувається завдання створення сприятливих умов для виявлення і розвитку здібностей учнів, задоволення їхніх інтересів та потреб, розвитку навчально-пізнавальної активності та творчої самостійності.

Освіта має орієнтуватися на перспективи розвитку суспільства. А це означає, що в сучасній освіті необхідно застосовувати найновітніші інформаційні технології.

Кожний шкільний предмет здатний суттєво вплинути на менталітет людини, яка формує себе як особистість, на методи вирішення не тільки шкільних завдань, а й навколишнього середовища. Сучасний випускник школи повинен мати компетенцію використання інформаційних технологій, тобто технологій, що проектуються сучасною індустрією як в освіті, так і в повсякденному житті. Нові інформаційні технології відкривають учням доступ до нетрадиційних джерел інформації, підвищують ефективність самостійної роботи, дають нові можливості для творчості, знаходження і закріплення будь-яких професійних навичок, дозволяють реалізовувати принципово нові форми і методи навчання [1].

Комп'ютерні технології постійно вдосконалюються, стають більш насиченими, ємними, гнучкими, продуктивними. Швидкість зміни інформації у сучасному світі висока, тому гостро постає питання формування в учня оптимальних комплексів знань і способів діяльності, інформаційної компетентності, що забезпечить універсальність її освіти. У розв'язанні цих проблем важливе місце займає комп'ютерне програмне забезпечення освітнього процесу.

Важливість означеної проблеми зумовлює істотний інтерес до неї науковців, дослідників, педагогів. Проблемі професійної підготовки учнів приділяється значна увага у працях О.А. Абдуліної, Ю.К. Бабанського, В.М. Галузинського, С.У. Гончаренка, І.А. Зязюна, С.О. Сисоєва, В.О. Сухомлинського тощо. Помітно зросла кількість досліджень, предметом яких стало застосування інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі. Цій темі в Україні присвячені дослідження таких науковців, як В.Ю. Биков, Я.В.Булахова, О.М. Бондаренко, В.Ф. Заболотний, Г.О. Козлакова, О.А. Міщенко, О.П.Пінчук, О.В. Шестопап та інші. Питання впровадження

інноваційних педагогічних технологій у системі професійної освіти досліджують Р.Гуревич, О.Коваленко, А.Нікуліна, Н.Ничкало, В.Радкевич, О.Щербак, В.Химинець. Науковими дослідженнями щодо впровадження комп'ютерної техніки та нових інформаційних технологій в освіті займаються такі науковці як А.П. Єршов, М.І. Жалдак, О.В. Майборода, В.М. Монахов, Н.В. Морзе, П.В. Стефаненко, О.К. Філатов та інші [2].

Оволодіння сучасними інформаційними та інформаційно- комунікаційними технологіями, методикою їх використання в навчальному процесі сприятиме модернізації освіти – підвищенню якості професійної підготовки майбутнього фахівця, збільшенню доступності освіти, забезпеченню потреб суспільства в конкурентоздатних фахівцях.

Мета роботи – розкрити ефективність впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в освітній процес на прикладі Новопраського НВК, визначити стан готовності вчителів до професійного використання ІКТ.

Упровадження інноваційних моделей навчального процесу передбачає вміння вчителів-предметників користуватися новітніми засобами.

Готуючись до уроку з використанням ІКТ, вчитель не повинен забувати, що це урок, а тому складає план згідно теми уроку. Комп'ютер не повинен замінити вчителя, а має доповнювати його. Комп'ютер на уроці – це джерело навчальної інформації, посібник, перевірка набутих знань.

Розглянемо основні визначення і терміни в галузі інформаційних технологій, які використовуються у навчально-виховному процесі. Велику допомогу при підготовці та проведенні уроків надає викладачу пакет Microsoft Office, який включає в себе крім відомого всім текстового процесора Word, ще й систему баз даних Access і електронні презентації PowerPoint.

Система баз даних передбачає велику підготовчу роботу при складанні уроку, але в підсумку можна отримати ефективну і універсальну систему навчання та перевірки знань.

Текстовий редактор Word дозволяє підготувати роздавальний та дидактичний матеріал.

Електронні презентації дають можливість викладачу при мінімальній підготовці і незначних витратах часу підготувати наочність до уроку. Уроки, складені за допомогою PowerPoint видовищні і ефективні в роботі над інформацією.

Комп'ютер дає вчителю нові можливості, дозволяючи разом з учнем отримувати задоволення від захопливого процесу пізнання. Новітні технології дозволяють зануритися в яскравий та барвистий світ, наприклад, силою уяви «розсунути» стіни кабінету. Таке заняття викликає в учнів емоційний підйом, навіть учні з низьким рівнем знань охоче працюють з комп'ютером.

Так, на уроках інформатики при вивченні теми «Моделювання» вчитель має змогу віртуально створити модель будови паркінгу, побачити як затонув «Титанік». Інтегрування звичайного уроку з комп'ютером дозволяє вчителю перекласти частину своєї роботи на ПК, роблячи при цьому процес навчання більш цікавим, різноманітним, інтенсивним. Зокрема, стає більш швидким процес запису визначень, теорем та інших важливих частин матеріалу – викладачу не доводиться повторювати текст кілька разів (він вивів його на екран), учневі не потрібно чекати, поки вчитель повторить потрібний саме йому фрагмент.

Застосування на уроці комп'ютерних тестів допоможе вчителю за короткий час перевірити знання учнів. При цьому є можливість вибору рівня складності завдання для кожного.

Для учня важливо те, що відразу після виконання тесту, він отримує об'єктивний результат із зазначенням помилок, що неможливо, наприклад, при усному опитуванні.

Існує безліч програм для тестів, які ми можемо використовувати для перевірки знань учнів це і Kahoot , де учні на швидкість можуть перевіряти свої знання і гул форма, і MyTest та багато іншого.

Нині в мережі наявна низка технологій, за допомогою яких здійснюється спілкування між учасниками навчального процесу, обговорюються різноманітні проблеми, створюються інтелектуальні та творчі цінності, здійснюється обмін досвідом та інформацією. Все це завдяки соцмережам, youtube, Skype (Web-сервіси).

Дуже часто на уроці вчитель зіштовхується з проблемою нераціонального використання мобільного телефону. Наше завдання, як вчителів, навчити дітей використовувати смартфони доцільно.

Використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховному процесі буде ефективним тоді, коли їх будуть впроваджувати на кожному уроці, не тільки на інформатиці. Наведемо кілька прикладів використання ІКТ на уроках української мови і літератури.

Сучасна система освіти пропагує особистісно орієнтоване навчання, яке засноване на трьох педагогічних поняттях: технологія, метод та прийом. Педагог має лише обрати влучний алгоритм для розвитку розумових та творчих здібностей своїх вихованців, створити навчальну ситуацію, яка якнайповніше зможе розкрити потенціал учня.

З популяризацією використання всесвітньої мережі Інтернет стає актуальним застосування Веб-квестів (Webquest), які вже набули статусу повноцінної технології навчання, адже їх можна характеризувати за допомогою двох головних педагогічних аспектів: «гарантованістю кінцевого результату й проектуванням майбутнього навчального процесу» [4; с. 73].

Пропонуємо розглянути кілька реалізованих веб-квестів. Матеріали знаходяться на блозі вчителя української мови і літератури Бугайової Н.А.

«Планета Web, держава Quest» <http://ukr-web-quest.blogspot.com/>:

- «Сміх крізь сльози «Кайдашева сім'я». http://ukr-web-quest.blogspot.com/p/blog-page_36.html.
- Веб-квест "Ціна волі - довічна пильність" за текстом драми-феєрії "Лісова пісня" Лесі Українки. <http://lisova-pisna.blogspot.com/>.
- Веб-квест "Не можна обмежити річку берегами..." <http://slovesnic.blogspot.com/p/blog-page.html>.
- Туристичне агентство «ФразеоДрайв». http://ukr-web-quest.blogspot.com/p/blog-page_81.html.

Технологія веб-квест, використовуючи інформаційні ресурси Інтернет і інтегруючи їх у навчальний процес, допомагає ефективно вирішувати цілий ряд компетенцій:

- використання інформаційних технологій для вирішення професійних завдань (в т.ч. для пошуку необхідної інформації, оформлення результатів роботи у вигляді комп'ютерних презентацій, веб-сайтів, баз даних тощо);

- самонавчання і самоорганізація;
- робота в команді(планування, розподіл функцій, взаємодопомога, взаємоконтроль), тобто навички командного рішення проблем;
- вміння знаходити кілька способів рішень проблемної ситуації, визначати найбільш раціональний варіант, обґрунтувати свій вибір;
- навик публічних виступів

При використанні веб-квесту у навчанні підвищується мотивація учнів до вивчення дисципліни, з одного боку, і до використання комп'ютерних технологій у навчальній діяльності, з іншого. Веб-квест – це не простий пошук інформації в мережі, адже учні, працюючи над завданням, збирають, узагальнюють інформацію, роблять висновки. Крім того учасники веб-квесту вчаться використовувати інформаційний простір мережі Інтернет для розширення сфери своєї творчої діяльності.

Переваги даної технології в тому, що її можна застосувати для будь-якого шкільного предмету, для організації як урочної індивідуальної або групової роботи, так і позакласної.

Технології Web надають можливість учням обрати індивідуальний тип навчання, дослідження. Вони передбачають спільну роботу та гарантії збереження авторських прав. Перевагою технології Web є можливість індивідуалізації навчального процесу шляхом складання завдань та розширення діапазону знань зі спеціальності та в середовищі Інтернет.

Стрімке зростання ІКТ дає змогу вчителю створювати свій блог чи сайт (це web-сайт журнального типу), де сучасний вчитель розміщує свої дописи, веде електронні журнали, спілкується з батьками і дає читачам можливість вести діалог, не виходячи з дому.

Список використаних джерел та літератури

1. [Електронний ресурс] / Л.Пачесюк / Режим доступу : https://www.youtube.com/watch?v=xFBvJ_4dGLQ – заголовок з екрану.
2. «Освіта ua» http://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/27861/
3. Биков, В.Ю. Сучасні завдання інформатизації освіти / В.Ю. Биков // Інформаційні технології і засоби навчання. — 2010. — № 1(15). — Режим доступу: <http://www.ime.edu-ua.net/em.html>.
4. Бугайова Н.А., Вікторіна О.М. Квести і проекти з використанням Інтернету на уроках української мови і літератури : [навчально-методичний посібник для вчителів української мови і літератури]. – Кіровоград: КЗ «КОППО імені Василя Сухомлинського», 2016. – 64 с.
5. Войченко Ліна. Використання інновацій у навчально-методичному забезпеченні професійної підготовки кваліфікованої робітників //Профтехосвіта. - 2012. - № 11. – С. 10-12.
6. Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у навчальний процес <http://licey-cv.com/metodichna-rabota/krashh-napraczyuvannya-pk/643-vprovadzhenya-nformaczjno-komunkaczjnih-texnologij-u-navchalnij-proczes-vipuskna-robota>
7. Гуревич Р. С. Використання інформаційних технологій у навчальному процесі (з досвіду роботи експериментального педагогічного майданчика у ВПУ №4 м. Вінниці) : для педагогічних працівників ПТНЗ, ВНЗ і слухачів навчальних закладів та установ післядипломної освіти / Гуревич Р. С., Кадемія М. Ю., Бадюк Ю. В., Шевченко Л. С. – Вінниця : ТОВ «Діло», 2006. 296 с.
Інформаційно-комунікаційні технології в початковій школі: Навчально-методичний посібник для студентів напряму підготовки «Початкова освіта»
8. Кадемія М. Ю., Шахіна І. Ю. Інформаційно-комунікаційні технології в навчальному процесі : Навчальний посібник / Кадемія М. Ю., Шахіна І. Ю. / – Вінниця, ТОВ «Планер». - 2011. – 220 с.

9. Пометун О.І., Пироженко Л.В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук. метод. посіб. – К.: Видавництво А.С.К., 2004. – 192